

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень 2021 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, за попередніми даними, на 1 січня 2021р. становила 1666515 осіб.

Упродовж 2020р. чисельність населення зменшилася на 20886 осіб. Порівняно з 2019р. обсяг природного скорочення збільшився на 2585 осіб та становив 18865 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 36 народжених.

Зайнятість

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше у грудні 2020р. становила 331,6 тис. осіб. У порівнянні з листопадом 2020р. їх кількість у цілому по області зменшилась на 2,8 тис. осіб, або на 0,8%.

Суттєве зменшення показника відбувалось на підприємствах сільського, лісового і рибного господарств (на 11,9%), текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 9,9%), виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (на 4,1%), будівництва (на 3,4%), а також виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності (на 3,0%).

І, навпаки, вагоме збільшення показника спостерігалось на підприємствах операцій з нерухомим майном (на 2,4%), діяльності у сфері адміністративного і допоміжного обслуговування (на 1,7%), транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (на 1,2%).

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника у грудні 2020р. у 2,7 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (5000 грн) та становив 13620 грн, що на 14,5% більше, ніж у листопаді 2020р. і на 11,2% – ніж у аналогічному місяці 2019р.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (30823 грн), державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (19143 грн), добувної промисловості і розроблення кар'єрів (18974 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин та устаткування (17005 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої складає 36–61% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, тимчасового розміщування й організації харчування, операцій з нерухомим майном, будівництва, господарств: сільського, лісового та рибного, а також виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у грудні 2020р. в порівнянні з листопадом 2020р. збільшилась на 13,5%, а відносно грудня 2019р. – на 6,7%. За 2020р. по відношенню до 2019р. вона збільшилась на 8,5%.

Сума несплаченої заробітної плати за грудень 2020р. зменшилась на 9,6 млн.грн, або на 7,4% та на 1 січня 2021р. становила 119,6 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок січня 2021р. становив 2,6% фонду оплати праці, нарахованого за грудень.

Із загальної суми заборгованості на 1 січня 2021р. 49,3% складає борг працівникам економічно активних підприємств. За грудень 2020р. сума заборгованості з виплати заробітної плати по цих підприємствах зменшилась на 11,6% та становила 59,0 млн.грн

На початок січня 2021р. значна частина суми заборгованості цієї категорії підприємств припадала на виробництво хімічних речовин та хімічної продукції (35,4% загальної суми боргу по області), освіту (22,6%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (13,7%).

Основну частину боргу утворено на підприємствах м. Запоріжжя (78,4%).

На 1 січня 2021р. вчасно не отримали заробітну плату 3,3 тис. працівників економічно активних підприємств (1,0% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) в середньому по 17959 грн кожен. Значно вищим цей показник був у працівників державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (90933 грн), будівництва (49862 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (34081 грн), освіти (32639 грн), виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів (22031 грн), а також професійної, наукової і технічної діяльності (20009 грн).

На 1 січня 2021р. заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів становила 272,8 тис.грн.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні 2021р. зросли на 1,2%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 3,0%. Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 2,6%, алкогольні напої, тютюнові вироби – на 1,5%. Ціни у сфері освіти зросли на 1,1%, ресторанів та готелів – на 0,9%, зв'язку – на 0,4%. Подорожчання різних товарів та послуг становило 0,2%, предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла – 0,1%. Водночас одяг і взуття подешевшали на 6,3%. Ціни у сферах транспорту, охорони здоров'я та відпочинку і культури знизились на 0,2% в кожній групі товарів.

Промисловість

У січні 2021р. порівняно з січнем 2020р. **індекс промислової продукції** становив 100,4%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 2,8%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції склав 90,3%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів обсяг виробництва зменшився на 12,5%.

У січні 2021р. вироблено 19,5 т яловичини і телятини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш, четвертин необвалених, 59,7 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) та 4,5 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 119,6 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 17,3 т сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир), 195,1 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 4,9 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 3,7 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 318,9 т сухарів, сушок, грінок та виробів подібних підсмажених, 166,6 тис.дал води натуральної мінеральної негазованої.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 77,0%.

З початку 2021р. вироблено 6,5 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних, або штучних, виробничих та професійних, 3,0 тис.шт курток, піджаків та блейзерів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 47,7 тис. пар рукавичок, рукавиць, мітенок (крім трикотажних).

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 10,0%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції склав 99,1%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції зменшився на 13,1%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції склав 92,0%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зростання виробництва на 8,2%.

За січень 2021р. виготовлено 6929,7 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (стаканів для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 29,9 тис.т вапна негашеного, 1,6 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 16,4 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції склав 100,4%.

З початку 2021р. вироблено 69,0 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім двигунів), 871,2 т конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших.

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва зменшились на 9,4%.

У січні 2021р. випущено 304 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 223 шт табло, панелей, консолей, підставок, шаф та інших основ для апаратури для контролю та розподілення електроенергії (крім апаратури, обладнаної відповідним устаткуванням), 737,9 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва збільшились на 27,1%.

Сільське господарство

У січні 2021р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з січнем 2020р. становив 86,3%, у т.ч. на підприємствах – 80,6%, у господарствах населення – 92,1%.

У січні 2021р. реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 6,0 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 10,9 тис.т, яєць – 39,6 млн.шт. Порівняно з січнем 2020р. загальні обсяги виробництва яєць і молока зменшились на 28,4% і 6,8% відповідно, м'яса – збільшились на 3,4%.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 60,1%, птиці – 29,6%, великої рогатої худоби – 6,8%.

У січні 2021р. у підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у порівнянні з січнем 2020р. зменшився на 16,0%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 74,1% (торік – 101,3%).

Станом на 1 лютого 2021р. в усіх категоріях господарств нараховувалося 57,9 тис. голів овець та кіз (на 10,8% менше, ніж на 1 лютого 2020р.), 69,1 тис. голів великої рогатої худоби (на 12,9% менше) (у т.ч. корів – 37,9 тис. голів (на 12,1% менше)), свиней – 172,6 тис. голів (на 6,0% менше), птиці – 3539,0 тис. голів (на 24,6% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 77,3% (на 1 лютого 2020р. – 78,9%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 85,0% (86,3%)), овець та кіз – 55,6% (57,3%), птиці – 52,3% (41,8%) і свиней – 31,1% (30,8%).

Загальний обсяг реалізації підприємствами (крім малих) власно виробленої продукції сільського господарства в січні 2021р. склав 948,4 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 819,1 млн.грн, тваринництва – 129,3 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень 2021р. у порівнянні з січнем 2020р. зросли на яйця та насіння культур олійних у 2,1 раза, культури зернові та зернобобові – в 1,7 раза, культури овочеві – на 24,8%, культури плодови та ягідні – на 19,8%, молоко – на 7,3%, водночас знизилась на тварини сільськогосподарські живі – на 5,5%.

На 1 лютого 2021р. у підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 660,2 тис.т зерна (на 9,1% менше, ніж на 1 лютого 2020р.), у т.ч. 483,9 тис.т пшениці, 73,6 тис.т ячменю, 53,7 тис.т кукурудзи. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 521,2 тис.т зерна (на 11,4% менше), у т.ч. 374,2 тис.т пшениці, 66,8 тис.т ячменю, 34,0 тис.т кукурудзи.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні 2021р. становив 116,4 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем 2019р. склав 78,3%.

Нове будівництво склало 17,4% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 41,0%, реконструкція та технічне переоснащення – 41,6%.

Капітальні інвестиції

У січні–грудні 2020р. підприємствами та організаціями Запорізької області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 11652,6 млн.грн **капітальних інвестицій**, що на 32,0% менше обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2019р.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 69,0% загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 26,4% капітальних інвестицій. Частка запозичених коштів за рахунок кредитів банків та інших позик становила 3,2 %.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,9% загального обсягу) освоєно в матеріальні активи, з яких у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 53,1% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 40,7%. У нематеріальні активи вкладено 1,1% загального обсягу капітальних інвестицій.

Серед видів економічної діяльності найбільшу частку капітальних інвестицій (50,8%) освоєно підприємствами промислових видів діяльності, з яких підприємствами переробної промисловості – 35,5%, добувної промисловості та розроблення кар'єрів – 9,6%, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 4,8%.

Зовнішньоекономічна діяльність

У 2020р. експорт **товарів** становив 2924,3 млн.дол. США, імпорт – 1223,3 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1701,0 млн.дол. Порівняно із 2019р. експорт зменшився на 5,1%, імпорт – на 20,0%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,39 (у 2019р. – 2,01).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 156 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження, мінеральні продукти.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із 2019р. збільшилась частка механічних машин з 9,5% до 12,8%, зернових культур з 8,5% до 8,7%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 5,4% до 7,3%. Натомість зменшилась частка чорних металів з 51,9% до 50,2%. Питома вага руд, шлаку і золи не змінилась – 3,9%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 724,4 млн.дол., або 24,8% загального обсягу експорту та зменшився порівняно із 2019р. на 13,1%.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 40,4%, руди, шлак і зола – 15,8%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 9,0%, зернові культури – 5,0%, механічні машини – 4,0% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Італії, Чехії, Польщі, Німеччини, Іспанії. Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Єгипту, Індії, Об'єднаних Арабських Еміратів.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно із 2019р. збільшився експорт товарів до Китаю на 74,6%, США – на 61,2%, Єгипту – на 32,7%, Індії – на 13,1%, Німеччини – на 11,0%, Чехії – на 5,4%, Іспанії – на 4,1%, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 1,7%, зменшився експорт товарів до Туреччини на 29,5%, Російської Федерації – на 21,9%, Польщі – на 15,3%, Італії – на 7,3%.

Основу товарної структури імпорту склали механічні та електричні машини, мінеральні продукти, недорогочінні метали та вироби з них, живі тварини, продукти тваринного походження, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У загальному обсязі імпорту товарів проти 2019р. збільшилась частка механічних машин з 12,2% до 13,9%, чорних металів – з 5,4% до 6,1%, риби і ракоподібних – з 4,9% до 6,6%, різноманітної хімічної продукції – з 2,5% до 2,7%, зменшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 31,5% до 16,9%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 476,9 млн.дол., або 39,0% загального обсягу та збільшився проти 2019р. на 3,2%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 23,3%, електричні машини – 20,7%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 6,1%, сіль, сірка, землі та каміння – 4,6% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії, Словаччини. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Норвегії, Білорусі.

Порівняно із 2019р. імпорт товарів збільшився з Норвегії на 90,9%, Німеччини – на 55,8%, США – на 4,4%. Однак менше ввезено товарів з Російської Федерації на 42,8%, Китаю – на 32,2%, Словаччини – на 28,9%, Білорусі – на 27,1%, Туреччини – на 23,4%, Італії – на 5,9%, Польщі – на 5,1%.

У 2020р. експорт **послуг** становив 167,1 млн.дол., імпорт – 28,7 млн.дол. Позитивне сальдо становило 138,4 млн.дол. Порівняно з 2019р. експорт зменшився на 16,2%, імпорт – на 16,9%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 5,82 (у 2019р. – 5,78).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 113 країн світу.

У 2020р. найбільші обсяги експорту припадали на послуги з ремонту та технічного обслуговування, ділові, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, транспортні.

У загальному обсязі експорту послуг порівняно з 2019р. збільшилась частка ділових послуг з 24,8% до 26,8%, у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних – з 14,1% до 17,8%. Натомість зменшилась частка послуг з ремонту та технічного обслуговування з 43,7% до 39,4% та транспортних – з 7,0% до 6,2%.

Обсяг експорту послуг до країн ЄС становив 38,0 млн.дол., або 22,7% загального обсягу експорту та зменшився порівняно 2019р. на 42,4%.

Найбільші обсяги експорту країнам ЄС склали послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, з ремонту та технічного обслуговування, ділові, транспортні.

Серед країн-членів ЄС найбільші операції з експорту послуг здійснювалися з Ірландією, Кіпром та Фінляндією. Серед інших країн світу найбільше надавалися послуги Китаю, Об'єднаним Арабським Еміратам, Сингапуру, Алжиру, США, Російській Федерації, Індії.

Серед країн-партнерів зріс експорт послуг до Сингапуру в 2,4 раза, Ірландії – в 2,1 раза, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 68,4%, США – на 45,3%, Російської Федерації – на 35,6%. Натомість спостерігалось зменшення обсягів послуг до Індії в 3,6 раза, Фінляндії – на 43,1%, Алжиру – на 32,9%, Китаю – на 15,1%, Кіпру – на 4,9%.

Основу структури імпорту послуг у 2020р. склали ділові послуги, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, транспортні, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні.

У загальному обсязі імпорту збільшилась частка ділових послуг з 43,4% до 55,0%, роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності – з 18,7% до 19,3%. Натомість зменшилась частка транспортних послуг з 17,1% до 10,2%, у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних – з 11,8% до 5,7%.

Імпорт послуг з країн ЄС становив 15,3 млн.дол., або 53,3% загального обсягу та зменшився проти 2019р. на 6,4%.

Найвагоміші обсяги імпорту з країн ЄС склали ділові послуги, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, зі страхування.

Серед країн ЄС найвагоміші обсяги послуг були одержані з Данії, Мальти, Польщі, Німеччини та Кіпру. Серед інших країн світу найбільші обсяги послуг імпорту надавалися Російською Федерацією, США, Алжиром та Туреччиною.

Порівняно 2019р. імпорт послуг збільшився з Туреччини в 4,2 раза, Кіпру – в 2,7 раза, Польщі – в 2,1 раза, США – на 25,0%, Російської Федерації – на 16,4%, зменшився з Данії – на 24,6%, Алжиру – на 17,3%, Німеччини – на 16,3%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні 2021р. становив 4423,6 млн.грн, що на 6,9% більше обсягів січня 2020р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні 2021р. становив 3140,6 млн.грн і в порівнянних цінах проти січня 2020р. збільшився на 7,7%., а проти грудня 2020р. зменшився на 24,8%.

Транспорт

У Запорізькій області в січні 2021р. підприємствами транспорту перевезено 1,3 млн.т вантажів, що на 7,0% більше обсягу січня 2020р. **Вантажообіг** становив 790,6 млн.ткм і збільшився на 6,7%.

Залізничним транспортом відправлено 1048,1 тис.т вантажів (на 3,6% більше обсягу січня 2020р.). Збільшилося відправлення добрив у 3 рази, зерна і продуктів перемолу – у 2,7 рази, руди залізної і марганцевої – на 7,2%, будівельних матеріалів – на 3,4%. У той же час зменшилося відправлення коксу на 7,7%, чорних металів – на 13,7%, брухту чорних металів – у 2,3 рази, нафти і нафтопродуктів – у 4 рази. Вантажообіг збільшився на 5,9% та становив 727,4 млн.ткм.

Автомобільним транспортом у січні 2021р. перевезено 287,9 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем 2020р. на 22,5% більше) та виконано вантажообіг в обсязі 62,8 млн.ткм (на 16,5% більше).

Протягом січня 2021р. послугами пасажирського транспорту скористалися 5,2 млн. пасажирів (49,7% обсягу січня 2020р.) та виконано **пасажирообіг** в обсязі 71,6 млн.пас.км (38,1%).

У січні 2021р. послугами автомобільного транспорту скористалися 3,6 млн. пасажирів, що склало 49,9% показника січня 2020р.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у січні 2021р. проти січня 2020р. зменшився у 2,1 рази і становив 1,3 млн. пасажирів.

Головне управління статистики у Запорізькій області